

ROMAN TRZCIONKOWSKI

ur. 1932; Olkusz

Miejsce i czas wydarzeń	Olkusz, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, Olkusz, życie codzienne w czasie okupacji, Żydzi, Holocaust

10. Olkusz był żydowskim miastem

Olkusz w ogóle był żydowskim miastem. To był żydowskie miasto. Bardzo blisko był Oświęcim i nie mieli Niemcy trudności żadnych, żeby tam wszystkich umieścić. To po pierwsze. Po drugie, siostra najstarsza, z 1917 roku, opowiadała, że kiedy przebywała w Mysłowicach w czasie rozpoczęcia wojny, to widziała jak Przemsza, zdaje się taka rzeka, która przedzielała Mysłowice i Niwkę - to takie miejscowości dwie na Śląsku - i na moście widziała, bo była gdzieś blisko, jak Niemcy wpuszczali na ten most Żydów i już dalej nie mogli przejść, bo ich wszystkich do tej rzeki wrzucali. Czy strzelali? Tego nie pamiętam, żeby siostra opowiadała. Ale to była taka masowa, no nie wiem czy to rzeź, czy to co to było, jakieś masowe topienie tych ludzi. Ale to właśnie było na tym terenie. Nie wiem czy powinienem to opowiadać, ale był taki jeden przypadek, że właściciel masarni przechowywał Żyda. Ten Żyd, nie wiem jak długo, ale codziennie notował sobie jakieś tam notatki, i do marynarki za podszewkę chował. Ten masaż w ostatnich dniach wojny, to był chyba luty albo marzec, czy nawet, przepraszam, to było w grudniu, bo oni na święta zostali później zabrani, a u nas w styczniu skończyła się wojna. I tego Żyda zabił, i wywiózł gdzieś na takie tereny bezludne, takie były po kopalniach wysypiska. I tam tego Żyda zakopał, ale na tyle słabo, że dzieci gdzieś tam przebywając, zauważyły. Dały znać na komendę, na policję. Policja przyszła, sprawdziła wszystko, odnaleźli tę kartkę. Od razu przyszli, zabrali, stracili całą rodzinę. Tylko tyle, taki incydent. To było na naszej wiosce. Taki dosyć głośny i taki dosyć przykry incydent. Wystarczyło dwa miesiące, miesiąc przetrzymać jeszcze i byłoby wszystko w porządku. No niestety. Dlaczego tak się stało, nie wiem.

Data i miejsce nagrania	2011-05-18, Warszawa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Mateusz Czekaj
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"